

Priručnik za medije

**Delegacija Evropske unije u Bosni i Hercegovini i
Specijalni predstavnik Evropske unije u Bosni i Hercegovini**

Deklaracija iz Soluna “Budućnost Balkana je u Evropskoj uniji”, jun, 2003. godine

Poštovane kolege iz medija,

Evropske integracije su pitanje od značaja za cijelokupno društvo a medije u Bosni i Hercegovini smatramo ključnim partnerima na putu ove zemlje ka EU. Vi imate suštinsku ulogu u praćenju tog procesa i postavljete pitanja od značaja za institucije Bosne i Hercegovine i EU. Time vršite bitnu javnu funkciju.

Zadovoljstvo mi je da vam predstavim Priručnik Delegacije EU/EUSR za medije – nadam se da će vam biti koristan u istraživanju i pisanju priloga, članaka i reportaža o samoj EU i evropskim integracijama BiH.

Vaša pitanja, komentari i reportaže su uvijek dobrodošli i ja i moj tim zadužen za komunikacije radujemo se radu sa vama tokom ovog bitnog procesa za Bosnu i Hercegovinu.

S poštovanjem,

Peter Sørensen

Šef Delegacije i specijalni predstavnik Evropske unije u Bosni i Hercegovini

Sadržaj

Pozdravna poruka šefa Delegacije i specijalnog predstavnika Evropske unije u Bosni i Hercegovini.....	3
Institucije Evropske unije	5
Evropski parlament	6
Evropsko vijeće	7
Vijeće Evropske unije.....	8
Evropska komisija	9
Politike Evropske unije	10
Vanjska i sigurnosna politika	10
EU proširenje	12
Evropska politika susjedstva.....	12
Ljudska prava, pravosuđe, sloboda i bezbjednost	13
Ljudska prava.....	13
Pravda, sloboda i sigurnost.....	14
Slobodno tržište i konkurenčija	15
Jedinstveno tržište	15
Konkurenčija	16
Digitalna agenda: IT i audio vizuelne politike i mediji	17
Informacijsko društvo	17
Audiovizuelne politike i mediji	17
Preduzetnički programi (FP7 program)	18
Okolina i borba protiv klimatskih promjena.....	20
Ekonomска i monetarna pitanja	21
EU energetska politika	22
Obrazovanje, mladi i kultura.....	23
Zapošljavanje, socijalna politika i uključivanje.....	25
Komesari iz različitih oblasti i kontakti za medije	26
Terminološki rječnik	29

Institucije Evropske unije

Zemlje članice EU su nezavisne i suverene nacije koje su ujedinile svoj suverenitet i prenijele neke od nadležnosti za donošenje odluka na zajedničke institucije EU-a. Institucije vode rasprave, pregovaraju i regulišu pojedina pitanja od zajedničkog interesa na evropskom nivou. EU je, dakle, jedinstveno tijelo koje na svjetskoj sceni ima veću moć i uticaj nego što bi svaka od njezinih država članica mogla imati samostalno.

Ključne institucije Evropske unije su:

- **Evropski parlament** koji direktno bira 503 miliona EU građana koje i zastupa.
- **Evropsko vijeće** koje čine predsjednici vlada ili država članica EU. Ono definiše opšte političke smjernice i prioritete EU, ali ne obavlja zakonodavne funkcije
- **Vijeće Evropske unije** sastavljeno od ministara nacionalnih vlada EU, koji tu mogu braniti i promovisati svoje nacionalne interese
- **Evropska komisija** sa komesarima iz svake države članice zastupa interes EU kao cjeline

Nove zakone može predlagati Evropska komisija; iste moraju usvojiti Evropski parlament i Vijeće Evropske unije. Nakon usvajanja na državama članicama i Evropskoj komisiji je da ih sprovedu.

Ostale institucije EU su **Sud pravde** koji podržava vladavinu evropskoga prava i **Revisorski sud** koji provjerava finansiranje aktivnosti Unije.

Ovlaštenja i odgovornosti ovih institucija propisani su Ugovorima koji su osnova za sve što EU radi. Oni takođe propisuju pravila i postupke koje institucije EU moraju pratiti. S Ugovorima su se saglasili predsjednici država i/ili vlada svih članica Unije, a ratifikovali su ih njihovi parlamenti.

Evropski parlament

Evropski parlament sa ukupno 766 zastupnika predstavlja glas više od 503 miliona građana EU iz svih 28 članica. Građani direktno biraju članove Parlamenta jednom svakih pet godina. Parlament ima tri glavne uloge:

- raspravlja i donosi evropske zakone, zajedno sa Vijećem kroz takozvane „uobičajene zakonodavne procedure“
- prati druge institucije EU, naročito Komisiju kako bi utvrdili da rade demokratski
- vodi rasprave i usvaja budžet EU, sa Vijećem.

Prema Lisabonskom ugovoru, obim politika obuhvaćenih novim „uobičajenim zakonodavnim procedurama“ se povećao, pružajući Parlamentu više moći da utiče na sadržaj zakona u oblastima kao što su poljoprivreda, energetska politika, imigracije i fondovi EU. Parlament mora također dati odobrenje i za druge važne odluke, kao što je i odobrenje za pristupanje novih zemalja EU. On ima ovlasti da odobri ili odbije imenovanje predsjednika Komisije i komesara, te pravo da izglosa nepovjerenje Komisiji kao cjelini.

Predsjednik Evropskog parlamenta je Martin Schulz (Njemačka, Progresistička alijansa socijalista i demokrata) čiji mandat traje do sredine 2014.

Kontakt za medije:

Direktor za medije i glasnogovornik Evropskog parlamenta

Jaume Duch

Tel. u Briselu : +32 2 28 43000

Tel. u Strasbourg : +33 3 88 1 74705

jaume.duch@europarl.europa.eu

Ured za medije Evropskog parlamenta:

+32 2 2833 000 ili

<http://www.europarl.europa.eu/news/hr/contacts-and-services>

Više informacija na stranici: <http://www.europarl.europa.eu>

Evropsko vijeće

Evropsko vijeće pruža potreban poticaj razvoju EU i utvrđuje opšte političke smjernice i prioritete. Ono ne izvršava zakonodavne funkcije. Većina njegovih odluka donosi se konsenzusom, osim ako je Ugovorima drugačije predviđeno. Sastaje se svakih 6 mjeseci. Njegovi članovi su premijeri i predsjednici zemalja članica, a ima i svog predsjednika. Predsjednik Komisije i Visoka predstavnica Unije za vanjske poslove i sigurnosnu politiku su također uključeni u rad Evropskog vijeća.

Predsjednik Evropskog vijeća je Herman Van Rompuy (Belgija) čiji već drugi mandat traje do 30. novembra 2014. godine.

Kontakt:

Glasnogovornik Predsjednika

Diederik De Backer

Tel: +32 2 281 9768

Fax: +32 2 281 6934

Više informacija na stranici: <http://european-council.europa.eu>

Vijeće Evropske unije

Vijeće Evropske unije je glavna institucija za donošenje odluka u EU koja pregovara i donosi nove zakone Unije ili ih prema potrebi prilagođava uz saglasnost Evropskog parlamenta, primjenom redovnog zakonodavnog postupka. Uobičajna „konfuzija“ nastaje kod ovih institucija:

- Evropsko vijeće (pogledajte ispred)
- Vijeće Evrope (nije institucija EU – pogledajte www.coe.int).

Vijeće Evropske unije odgovorno je za usklađivanje politika država članica, sklapanje međunarodnih sporazuma u ime EU, razvijanje zajedničke vanjske i sigurnosne politike na temelju strateških smjernica koje utvrđuje Evropsko vijeće, te zajedno sa Evropskim parlamentom donosi budžet EU.

Vijeće je institucija EU gdje zasjedaju predstavnici vlada država članica, odnosno ministri iz svake države članice odgovorni za određeno područje. Vijeće se sastaje se u **10 različitim „konfiguracijama“** ovisno o temi rasprave (vanjski poslovi, opšti poslovi, ekonomija i finansije, poljoprivreda i ribarstvo, pravosude i unutrašnji poslovi, zapošljavanje, konkurentnost, saobraćaj, telekomunikacije i energetika, zaštita okoliša, obrazovanje, mladi i kultura).

Svakih šest mjeseci, druga država članica EU predsjedava Vijećem Evropske unije; tada vodi sastanke na svim nivoima, predlaže smjernice i sastavlja kompromise potrebne da bi Vijeće Evropske unije donijelo odluke.

Litvanija predsjedava Vijećem Evropske unije do 31. decembra 2013., nakon čega će njenu ulogu preuzeti Grčka do kraja juna 2014. Godine.

Kontakt:

Ured za medije

Tel: +32 2 281 63 19

Fax: +32 2 281 80 26

press.office@consilium.europa.eu

Više informacija na stranici: <http://www.consilium.europa.eu>

Evropska komisija

Evropska komisija je politički nezavisna institucija koja predstavlja i zastupa interese Unije kao cjeline. Ona predlaže nove zakone Evropskom parlamentu i Vijeću Evropske unije, te osigurava da se zakoni EU primjenjuju u zemaljama članicama na pravi način. Komisija pravi prijedloge kako bi ispunila svoje obaveze iz Ugovora, ili zbog drugih institucija EU, države ili sudionika u procesu koji je zatražio njeni djelovanje.

Evropska komisija je politički odgovorna Evropskom parlamentu koji ima ovlast da je raspusti izglasavanjem odluke o nepovjerenju. Evropska komisija učestvuje na svim sjednicama Evropskog parlamenta na kojima mora pojasniti i opravdati svoje politike.

Evropska komisija je sastavljena od 28 članova Kolegija komesara, uključujući predsjednika i potpredsjednike. Predsjednik svakom komesaru dodjeljuje dužnosti vezane uz određeno područje politike.

Trenutni predsjednik Evropske komisije je José Manuel Barroso (Portugal) čiji mandat ističe 2014. godine.

Kontakt:

Koen Doens

Šef odjela Servisa glasnogovornika

Tel: +32 2 298 15 66

Mob: +32 498 981 566

koen.doens@ec.europa.eu

Kontakti drugih glasnogovornika komesara su dati u nastavku.

Web stranica za medije:

http://ec.europa.eu/dgs/communication/services/journalist/index_en.htm

Više informacija na stranici: <http://ec.europa.eu/>

Uz ove institucije, EU ima i brojna druga tijela koja imaju specijalizovane uloge:

- **Evropski ekonomski i socijalni odbor** predstavlja civilno društvo, poslodavce i zaposlenike (<http://www.eesc.europa.eu>);
- **Odbor regija** predstavlja regionalne i lokalne vlasti (<http://cor.europa.eu>);
- **Evropska investiciona banka** finansira investicione projekte EU te pomaže malim preduzećima putem Evropskog investicionog fonda (<http://www.eib.org>);
- **Evropska centralna banka** odgovorna je za evropsku monetarnu politiku (<http://www.ecb.europa.eu>);
- **Evropski ombudsman** istražuje pritužbe vezane za loše upravljanje institucija i tijela EU (<http://www.ombudsman.europa.eu>);
- **Evropski nadzornik zaštite podataka** čuva privatnost ličnih podataka (<https://secure.edps.europa.eu>);
- **Biro za službene publikacije Evropskih zajednica** objavljuje informacije o Uniji (<http://publications.europa.eu>);
- **Evropski biro za odabir osoblja** zapošljava osoblje za institucije i druga tijela EU (<http://europa.eu/epso>);
- **Evropska škola za javnu upravu** pruža obuku u specifičnim oblastima za članove osoblja EU (http://europa.eu/eas/index_en.htm).

Osim toga, specijalizovane agencije osnovane su kako bi se bavile tehničkim, naučnim ili upravljačkim zadacima.

Politike Evropske unije

EU aktivno radi i sprovodi politike u širokom rasponu pitanja, od ljudskih prava do saobraćaja i trgovine. U nastavku slijedi sažetak onoga što EU radi u pojedinim oblastima, koje bi mogle biti od glavnog interesa za medije u BiH.

Vanjska i sigurnosna politika

Evropska unija je razvila svoju jedinstvenu vanjsku i sigurnosnu politiku koja omogućava da svih njenih 28 članica govori i djeluje kao jedinstveno tijelo pri međunarodnim poslovima. Uloga vanjske i sigurnosne politike EU je očuvanje mira i jačanje međunarodne sigurnosti, promovisanje međunarodne saradnje te razvoj i učvršćivanje demokratije, vladavine prava i uvažavanja ljudskih prava i temeljnih sloboda. Cjelokupna politika se bazira na diplomatičkoj potpomognutoj trgovinom, humanitarnim radom i kada je potrebno sigurnosnim i odbrambenim instrumentima - za rješavanje sukoba i uspostavljanje međunarodnog razumijevanja.

Krajnje tijelo za donošenje odluka po ovim pitanjima je Evropsko vijeće koje se sastaje četiri puta godišnje te definiše načela i opšte smjernice politike. Vanjska i sigurnosna politika je do datno ojačana Lisabonskim ugovorom (2009.) koji je ustanovio funkciju visokog predstavnika za vanjsku i sigurnosnu politiku, te formirao Evropsku diplomatsku službu – Evropska služba vanjskih poslova (EEAS) koja potpomaže i podržava djelovanje visokog predstavnika.

Potpredsjednica Evropske komisije i Visoka predstavnica za vanjsku i sigurnosnu politiku je Catherine Ashton (Ujedinjeno Kraljevstvo) čiji mandat ističe u novembru 2014. godine.

Catherine Ashton je prva imenovana Visoka predstavnica Evropske unije za vanjske poslove i sigurnosnu politiku/Potpredsjednica Komisije. Prije toga, radila je u oblasti unutrašnje politike, obavljajući funkciju Evropske komesarke za trgovinu od oktobra 2008. U periodu dok je radila kao Komesarka za trgovinu,inicirala je ambiciozan i dalekosežan ugovor o slobodnoj trgovini sa Južnom Korejom, te riješila niz značajnih trgovinskih sporova sa glavnim trgovinskim partnerima. Ona je također zagovarala ideju trgovine kao sredstva promocije razvoja širom svijeta, stavljajući odnose EU sa afričkim, karipskim i pacifičkim (AKP) zemljama na jače temelje. Catherine Ashton je također zastupala EU u Dohi na Rundama pregovora o svjetskoj trgovini i gradila jake bilateralne trgovinske i investicione odnose.

Kontakt:

Glasnogovornik Visoke predstavnice EU za vanjsku i sigurnosnu politiku Catherine Ashton

Michael Mann

Tel: +32 2 584 9780

Mobile: +32 498 99 97 80

michael.mann@eeas.europa.eu

eeas-press@eeas.europa.eu

Glasnogovornica HR/VP Catherine Ashton, za pitanja Zapadnog Balkana:

Maja Kocijančić

Tel: +32 2 584 8570

Mobile: +32 498 98 44 25

maja.kocijanovic@ec.europa.eu

Email Ureda za medije: eeas-press@eeas.europa.eu

Web stranica za medije: http://eeas.europa.eu/media/index_en.htm

Više informacija na stranici: <http://eeas.europa.eu/>

Proširenje i politika susjedstva

EU proširenje

Proširenje je jedno od najmoćnijih političkih alata EU. Svi evropski građani imaju koristi od toga da su njihovi susjedi stabilne demokratije i napredne tržišne privrede. Proširenje je pažljivo vođen proces koji pomaže u transformaciji uključenih zemalja te doprinosi miru, stabilnosti, napretku, demokratiji, ljudskim pravima i vladavinu prava širom Evrope.

Prema članu 49. Ugovora o Evropskoj uniji, bilo koja evropska država može podnijeti zahtjev za članstvo, ako poštuje principe slobode, demokratije, poštivanja ljudskih prava i osnovnih sloboda te vladavinu prava, principa koji su zajednički državama članicama (član 6.1 Ugovora o EU). Pristupanje, međutim, može uslijediti jedino ako dotična evropska država ispunjava sve kriterije pristupanja koji su utvrđeni na Evropskom vijeću u Kopenhagenu 1993. godine i ponovno potvrđeni na Evropskom savjetu u Madridu 1995. godine.

Evropska politika susjedstva

Evropska politika susjedstva (EPS) stvorena je 2004. godine kako bi se izbjeglo stvaranje podjela između proširene EU i njenih susjednih zemalja. Cilj je EPS ojačati prosperitet, stabilnost i sigurnost svih sudionika što doprinosi i ostvarivanju strateških ciljeva postavljenih u Evropskoj sigurnosnoj strategiji iz decembra 2003. godine.

Evropska politika susjedstva (EPS) prvi je put predstavljena u saopštenju Evropske komisije o Široj Evropi iz marta 2003. godine. Nakon njega uslijedio je detaljniji Strateški dokument o Evropskoj politici susjedstva, objavljen u maju 2004. U dokumentu se konkretno objašnjava prijedlog Evropske unije o uspostavljanju uže suradnje s tim zemljama. U sklopu Izveštaja o sprovođenju iz decembra 2006., te sljedećeg iz decembra 2007. godine, Komisija daje i prijedloge o načinu daljeg jačanja te politike.

Evropska unija susjednim zemljama nudi privilegovani odnos utemeljen na obostranoj predanosti zajedničkim vrijednostima (demokratija i ljudska prava, pravna država, dobro upravljanje, principi tržišne privrede i održivi razvoj). EPS ide dalje od trenutno postojećih odnosa EU i njenih susjednih država i nudi im dublji politički odnos i ekonomsku integraciju. Stepen do kojeg će se odnosi unutar te politike razviti s pojedinim državama zavisće od mjere u kojoj obje strane budu predane spomenutim vrijednostima. EPS je i dalje odvojena od procesa proširenja, iako ne prejudicira kako će se odnos evropskih susjeda s EU razvijati u budućnosti, u skladu s odredbama Ugovora.

Komesar za proširenje i evropsku politiku susjedstva je Štefan Füle (Republika Češka).

Kontakt:

Glasnogovornik

Peter Stano

Tel.: +32 2 295 7484

peter.stano@ec.europa.eu

Više informacija na stranici: http://ec.europa.eu/enlargement/index_en.htm

Ljudska prava, pravosuđe, sloboda i bezbjednost

Ljudska prava

Dostojanstvo čovjeka, sloboda, demokratija, jednakost, vladavina prava i poštovanje ljudskih prava su vrijednosti koje su ugrađene u Ugovor o EU od samog početka, a i pojačane kroz Povelju o osnovnim pravima EU. Kroz politike ljudskih prava EU:

- brani **građanska, politička, ekonomска, socijalna i kulturna prava**
- nastoji promovisati prava žena, djece, manjina i izbjeglica
- se protivi smrtnoj kazni, torturi, trgovini ljudima i diskriminaciji
- je posvećena odbrani **univerzalne i jedinstvene prirode** ljudskih prava, radeći u punom i aktivnom partnerstvu s partnerskim zemljama, međunarodnim, regionalnim i organizacijama civilnog društva.

Kako bi se cijeli okvir ojačao, Stavros Lambrinidis (Grčka) imenovan je za prvog Specijalnog predstavnika EU (EUSR) za ljudska prava. Sve EU institucije – Evropska komisija, Evropski parlament i Vijeće Evropske unije – imaju ulogu u zaštiti ljudskih prava dok im u tom radu pomaže Agenciju za osnovna prava, koja identificira i analizira trendove u području osnovnih prava.

Više informacija na stranicama:
http://europa.eu/pol/rights/index_en.htm
<http://fra.europa.eu/en>

Pravda, sloboda i sigurnost

Slobodno kretanje i visok nivo zaštite i sigurnosti građana EU omogućen je kroz politike pravde, slobode i sigurnosti. Područja koje regulišu ove politike počinju od upravljanja vanjskim granicama EU do pravosudne saradnje u građanskim i kaznenim predmetima. EU je uspostavila Evropsku pravosudnu mrežu kako bi poboljšala pravosudnu saradnju među državama članicama u borbi protiv ozbiljnih zločina (korupcija, trgovina drogama i terorizam), te je omogućeno da se u cijeloj Uniji jednako provode zakoni koji vrijede za građane EU, posjetioce, useljenike, kriminalce i tero-riste. Šengenskim sporazumom osigurano je pravo slobodnog putovanja iz jedne zemlje u drugu.

Potpredsjednica Evropske komisije i komesarka za pravosuđe, osnovna prava i građanstvo je Viviane Reding (Luksemburg).

Kontakt:
Glasnogovornica
Mina Andreeva
Tel: +32 2 299 13 82
mina.andreeva@ec.europa.eu

Više informacija na stranicama: http://europa.eu/pol/justice/index_en.htm
http://europa.eu/legislation_summaries/justice_freedom_security/index_en.htm

Slobodno tržište i konkurencija

Jedinstveno tržište

Jedinstveno tržište EU (poznato kao „unutrašnje tržište“) omogućilo je da se **ljudi, robe, usluge i novac unutar** EU slobodno kreću kao unutar jedne zemlje. To znači da građani EU mogu studirati, živjeti, kupovati i raditi u bilo kojoj zemlji EU ili u svojoj zemlji uživati u bogatoj paleti proizvoda iz cijele Evrope.

Slobodnim poslovanjem na cijelom području EU kompanije su se proširele, a ujedno i konkurenca koja je potrošačima donijela pad cijena i veći izbor roba i usluga. Istovremeno, EU nastoji osigurati da veće slobode ne naruše pravednost, zaštitu potrošača i održivost okoliša uz pomoć raličitih regulatornih tijela i politika u ovoj oblasti.

Komesar za unutrašnje tržište i usluge je Michel Barnier (Francuska).

Kontakt:

Glasnogovornica

Chantal Hughes

Tel.: +32 2 29 64450

Mob: +32 4 98 96 44 50

chantal.hughes@ec.europa.eu

Više informacija na stranici: http://europa.eu/pol/singl/index_en.htm

Konkurencija

Evropska komisija, zajedno s nacionalnim tijelima za konkurenčiju, donosi pravila tržišne konkurenčije kako bi EU tržišta funkcionalala bolje, osiguravajući da se sve kompanije na dneću ravноправno od čega za rezultat najveću korist imaju kako same kompanije tako i krajnji potrošači i evropska ekonomija u cjelini. Tako prema pravilima EU koja promovisu kulturnu konkurenčiju, kompanije ne smiju ograničavati konkurenčiju fiksiranjem cijena i/ili međusobnom podjelom tržišta. Monopol je dozvoljen u određenim uslovima (npr. „prirodni monopol“ ili kada su u pitanju javna dobra) no tada monopolističke kompanije moraju jednako postupati prema drugim kompanijama, činiti dostupnost svim korisnicima i dobit od pružanja javnih usluga ne smiju koristiti za subvencioniranje komercijalnih poslova.

Potpredsjednik Evropske komisije i komesar za konkurenčiju je Joaquín Almunia (Španija).

Kontakt:

Glasnogovornik

Antoine Colombani

Tel.: +32 2 297 4513

antoine.colombani@ec.europa.eu

Više informacija na stranicama:

http://europa.eu/pol/comp/index_en.htm

http://ec.europa.eu/dgs/competition/index_en.htm

Digitalna agenda: IT i audio vizuelne politike i mediji

Digitalna agenda za Evropu (DAE) ima za cilj pokrenuti evropsku ekonomiju i pomoći građanima i kompanijama da dobiju najviše iz digitalnih tehnologija. To je jedna od sedam najznačajnijih inicijativa iz strategije Evropa 2020, EU strategije za pametan, održiv i inkluzivan rast.

Informacijsko društvo

Cilj politike informacijskog društva obuhvata regulisanje tržišta informacijskih i komunikacijskih tehnologija, podršku informacijskog društva u prevazilaženju prepreka, od autorskih prava do sigurnosti, te obezbjeđivanje da Evropa iskoristi mogućnosti koje joj informacijsko društvo nudi u raznovrsnim područjima kao što su zdravstvo, sigurnost i obrazovanje.

Više informacija na stranici:

<http://ec.europa.eu/digital-agenda/digital-agenda-europe>

Audiovizuelne politike i mediji

Audiovizuelne politike formulišu se **na nacionalnom nivou** svake pojedine vlade. Uloga EU je da uspostavi neka **temeljna pravila i smjernice** koji će zaštititi zajednički interes svih. EU od 1989. uspješno reguliše TV emitovanje, no zbog razvoja novih tehnologija pravila su od tada ažurirana kako bi obuhvatila i televiziju na zahtjev, ali i širi spektar uređaja kao što su mobilni telefoni i tableti. Ove politike provode se kroz regulatorni okvir putem Direktive o audiovizuelnim medijskim uslugama, kako bi se formiralo jedinstveno evropsko tržište za audiovizuelne medije, ali i putem Preporuke o online zaštiti djece/maloljetnika i Evropske filmske baštine. Provođenje politika se odvija i kroz programe finansiranja, kroz mjere koje promovišu online distribuciju sadržaja i medijski pluralizam, te kroz djelovanje van EU u cilju da se odbrane evropski kulturni interesi u Svjetskoj trgovinskoj organizaciji. Jedna od najznačajnijih programa finansiranja je MEDIA, koji pruža podršku za širenje evropske proizvodnje filmova visokog kvaliteta i televizijskih programa za povećanje njihove cirkulacije u Evropi i šire te za povećanje konkurentnosti lokalne industrije na međunarodnom planu. U idućoj finansijskoj perspektivi od 2014-2020 program MEDIA će zamijeniti program „Kreativna Evropa“.

Potpredsjednica Evropske komisije i komesarka za Digitalnu agendu je Neelie Kroes (Holandija).

Kontakt:

Glasnogovornik Neelie Kroes

Ryan Heath

Tel: +32 (0)2 29 57 361

comm-kroes@ec.europa.eu

Više informacija na stranicama:

http://europa.eu/pol/av/index_en.htm

http://ec.europa.eu/avpolicy/index_en.htm

Preduzetnički programi (FP7 program)

Stvaranjem povoljnog okruženja za poslovanje, posebno za mala preduzeća i pre-rađivačku industriju EU želi promovisati konkurentnost kompanija i industrije EU, te time obezbijediti ekonomski rast i otvaranje novih radnih mjesta. Ključ ekonomskog oporavka za Evropu u konačnici leži u industrijskoj konkurentnosti, inovaciji i preduzetništvu prema čemu su i kreirane politike u ovoj oblasti. Tako su pokrenuti posebni programi i fondovi za promovisanje preduzetništva i vještina, poboljšanje pristupa malih i srednjih preduzeća tržištima i povećanje potencijala za rast. Mala i srednja preduzeća su također u fokusu jednog od glavnih programa EU za finansiranje naučnih istraživanja „FP7“.

FP7

Puni naziv FP7 je *7. okvirni program za istraživanje i tehnološki razvoj*. Glavni cilj ovog programa je jačanje naučne i tehnološke baze evropske industrije, te unaprjeđenje međunarodne konkurentnosti EU paralelno sa promocijom istraživanja koja podržavaju njene politike. Ukupni budžet programa prelazi 50 milijardi eura. FP7 predstavlja ključni alat da se odgovori na potrebe Evrope u smislu radnih mesta i konkurentnosti, ali i za održavanje vodeće pozicije u globalnoj ekonomiji znanja. Grantovi se dodjeljuju na temelju poziva za dostavu prijedloga, na koji mogu aplicirati akteri kako iz Evrope tako i van nje.

Više informacija na stranici: <http://ec.europa.eu/research/fp7/>

Potpredsjednik Evropske komisije i komesar za industriju i preduzetništvo je Antonio Tajani (Italija).

Kontakt:

Glasnogovornik Antonia Tajania

Carlo Corazza

Tel: +32 2 295 17 52

Mob: +32 498 99 28 62

carlo.corazza@ec.europa.eu

Više informacija na stranici: http://europa.eu/pol/enter/index_en.htm

Okolina i borba protiv klimatskih promjena

EU ima uspostavljene neke od najboljih svjetskih ekoloških standarda. Politike zaštite okoliša štite evropski prirodni kapital, potiču „zeleno“ poslovanje i čuvaju zdravlje i dobrobit ljudi koji žive u EU. Pored toga, EU ima ključnu ulogu u međunarodnim naporima za razvoj rješenja koja bi osigurala održivi razvoj na globalnom nivou. Prioriteti razvojnih politika EU su borba protiv klimatskih promjena, očuvanje bioraznolikosti, smanjivanje zdravstvenih problema uzrokovanih zagađenjem i odgovornije korištenje prirodnih resursa. Ova politika se također provodi u skladu sa planom za održivi razvoj koji je također usko povezan s politikom borbe protiv klimatskih promjena i energetskom politikom a naglašava važnost obrazovanja, istraživanja i javnog finansiranja za postizanje održive proizvodnje i obrazaca potrošnje. U okviru ove politike formiran je i evropski finansijski instrument za zaštitu okoliša „LIFE“ zahvaljujući kome je od 1992. godine sprovedeno oko 2.600 projekata.

Komesar za zaštitu okoliša je Janez Potočnik (Slovenija).

Kontakt:

Glasnogovornik Evropske komisije za okoliš

Joe Hennon

Tel: +32 2 29 53 593

joseph.hennon@ec.europa.eu

Više informacija na stranici: http://europa.eu/pol/env/index_en.htm

Ekonomski i monetarni pitanja

Sve zemlje članice EU su dio ekonomsko-monetaryne unije (EMU) koja predstavlja okvir za zajedničku ekonomsku saradnju. Usklađivanjem nacionalnih ekonomskih politika članice EU imaju mogućnost zajednički djelovati, što je naročito važno u trenutnom periodu kada su suočeni s izazovima ekonomskog i finansijske krize. Zajednički ciljevi politika u ovoj oblasti su poticati rast, radna mjesta i viši nivo socijalne zaštite za sve, te odgovoriti na globalne ekonomsko-finansijske izazove na jedinstven način kako bi zemlje EU bile otpornije na vanjske šokove. Zajedničku valutu euro usvojilo je 17 zemalja članica, nakon što su zadovoljile uslove poznate kao „kriterij konvergencije“ koji obuhvata nisku i stabilnu inflaciju, stabilnost deviznog kursa i zdrave javne finansije (obuhvatajući kamatne stope, budžetski deficit, stopu inflacije i nivo državnog duga). Također zemlje koje još uvek nisu u eurozoni se pripremaju za uspostavljanje eura kao svoje valute, dok su Danska i Velika Britanija za sada ostale van eurozone prema posebnom političkom dogovoru.

S ciljem da se ublaži ekonomski kriza na prijedlog Evropske komisije 2010. je pokrenut Evropski mehanizam za stabilnost (ESM) koji preuzima zadatke koje trenutno obavljaju Evropski fond za finansijsku stabilnost (ESFS) i Evropski mehanizam za finansijsku stabilnost (EFSM). Pored toga uspostavljen je i instrument nadzora i koordinacije ekonomskih i fiskalnih politika zemalja članica pod nazivom „Evropski semestar“ koji bi trebao omogućiti da Evropska komisija na vrijeme upozori zemlje članice na potencijalnu krizu.

Potpredsjednik Evropske komisije i komesar za ekonomsku i monetarnu politiku i euro je Olli Rehn (Finska).

Kontakt:

Glasnogovornik

Simon O'Connor

Tel: +32 2 29 67359

Više informacija na stranicama: http://europa.eu/pol/emu/index_en.htm
<http://esm.europa.eu/>

EU energetska politika

Cilj energetske politike EU je da osigura sigurno i održivo snabdijevanje energijom po pristupačnim cijenama. Politika je razvijena oko jednog od ključnih ciljeva EU poznatog kao „20-20-20“, koji se mora ispuniti do 2020. godine a obuhvata:

- smanjenje emisije stakleničkih gasova EU za 20% u odnosu na nivo iz 1990.
- korištenje 20% energije EU iz obnovljivih izvora
- poboljšanje energetske efikasnosti EU za 20%.

Evropsko tržište energije je najveće regionalno tržište (više od 500 miliona potrošača) na svjetskom nivou i ujedno najveći uvoznik energije. Neki od izazova s kojim će se EU suočiti - klimatske promjene, pristup nafti i plinu, razvoj tehnologije, energetska efikasnost - isti su i za većinu drugih zemalja te su ujedno i poziv za međunarodnu saradnju.

Kao sredstvo za finansiranje mjera za poboljšanje uslova na tržištu koji potiču korištenje obnovljivih izvora energije, EU koristi program Inteligentna energija u Evropi (IEE) koji ide u smjeru ostvarivanja ciljeva vezanih za klimatske promjene i energiju. Program podržava konkretnе projekte, inicijative i najbolje prakse kroz objavu godišnjih konkursa.

Komesar za energetiku je Günther Oettinger (Njemačka).

Kontakt:

Glasnogovornica

Marlene Holzner

Tel.: +32 2 296 0196

marlene.holzner@ec.europa.eu

Više informacija na stranici: http://europa.eu/pol/ener/index_en.htm

Obrazovanje, mladi i kultura

Svaka zemlja EU ima svoju politiku obrazovanja, ali ih EU podržava u postavljanju zajedničkih ciljeva i razmjenci dobrih praksi. EU također finansira programe koji omogućavaju obrazovanje, trening, pripravnicičku praksu ili volontiranje u inostranstvu. Glavni programi koji omogućavaju razmjenu studenata i učitelja su:

- **Leonardo da Vinci:** stručno osposobljavanje, s fokusom na prakse za mlade pripravnike i praktikante
- **Erasmus razmjena:** Od 1987. godine, 2,5 miliona studenata i univerzitetskog osoblja prošlo je kroz Erasmus razmjenu.
- **Erasmus Mundus:** obuhvata studente postdiplomske studije i akademike iz cijelog svijeta koji žele magistrerij ili doktorat evropskih univerziteta.
- **Grundtvig:** obuhvata programe obrazovanja odraslih s fokusom na transnacionalna partnerstva i mreže.
- **Comenius:** saradnja između škola i njihovih nastavnika, uz mogućnost učeničkih razmijena na nivou srednje škole i školskih partnerstava preko interneta (eTwinning).
- **Marie Curie:** stručno osposobljavanje i međunarodne mogućnosti za istraživače na postdiplomskim studijima.

Bosna i Hercegovina učestvuje u relevantnim programima EU/Zajednice te instrumentima (TEMPUS, Erasmus Mundus, Mladi u akciji) koji su doprinijeli unapređenju struktura za obrazovanje i obuku te relevantnim aktivnostima u Bosni i Hercegovini. Ovi programi su pored ostalog doprinijeli i većoj mobilnosti studenata i akademskog osoblja.

Kultura

EU nastoji očuvati zajedničku evropsku kulturnu baštinu obuhvatajući jezik, književnost, pozorište, kinematografiju, ples, umjetnost i arhitekturu, te pomoći da svima bude dostupna. Podršku pruža kroz programe koji omogućavaju da se dobije maksimum od EU tržišta i digitalnih tehnologija, kroz finansiranje, istraživačke projekte i poticanje saradnje sa partnerima unutar i van EU. Kao nastavak trenutnog kulturnog EU programa u pripremi je program Kreativna Evropa (2014-2020) za koji su očekivana sredstva više od 500 miliona eura.

Komesarka za obrazovanje, kulturu, višejezičnost i mlade je Androulla Vassiliou (Kipar).

Kontakt:

Glasnogovornik

Dennis Abbott

Tel: +32 2 295 92 58

dennis.abott@ec.europa.eu

Više informacija na stranicama:

http://europa.eu/pol/educ/index_en.htm

http://europa.eu/pol/cult/index_en.htm

http://ec.europa.eu/culture/media/creative-europe/index_en.htm

Zapošljavanje, socijalna politika i uključivanje

Evropska unija i nacionalne vlade dijele odgovornost za politike u oblasti zapošljavanja, socijalnih pitanja i uključivanja. Tako EU koordinira i prati nacionalne politike, potiče razmjenu najboljih praksi u područjima zapošljavanja, siromaštva, socijalne isključenosti i penzionalnih fondova, kreira zakone i prati njihovo sprovođenje u oblastima kao što su radnička prava i koordinacija sistema socijalne sigurnosti. Glavni programi finansiranja u oblasti zapošljavanja i socijalnih politika su:

- **Evropski socijalni fond (ESF)** koji podržava zapošljavanje i podizanje životnog standarda ulazeći u obrazovanje i usavršavanje.
- **PROGRESS** za finansijsku podršku zapošljavanja, socijalne politike i jednakih mogućnosti
- **Evropski fond za prilagođavanje globalizaciji (EGF)** podržava radnike koji izgube posao
- **Progress Microfinance** povećava dostupnost mikrokredita (iznos manji od 25.000 eura) za pokretanje i razvoj malih preduzeća

Komesar za zapošljavanje, socijalnu politiku i uključivanje je László Andor (Mađarska).

Kontakt:

Glasnogovornik

Jonathan Todd

Tel: +32 2 299 4107

Mobile: +32 498 994 107

Fax.: +32 2 299 1970

jonathan.todd@ec.europa.eu

Više informacija na stranici: http://europa.eu/pol/socio/index_en.htm

Komesari iz različitih oblasti

Saobraćaj

Komesar i potpredsjednik Evropske komisije: **Siim Kallas** (Estonija)

Web stranica: http://ec.europa.eu/commission_2010-2014/kallas/

Kontakt:

Glasnogovornica

Helen Kearns

Tel.: +32 2 29 87638

helen.kearns@ec.europa.eu

Među-institucionalni odnosi i administracija

Komesar i potpredsjednik Evropske komisije Evropske komisije: **Maroš Šefčovič** (Slovačka)

Web stranica: http://ec.europa.eu/commission_2010-2014/sefcovic/

Kontakt:

Glasnogovornik

Antony Gravili

Tel. + 32 2 295 43 17

Mob. +32 498 954 317

antonio.gravili@ec.europa.eu

Razvoj

Komesar: **Andris Piebalgs** (Latvija)

Web stranica: http://ec.europa.eu/commission_2010-2014/piebalgs/

Kontakt:

Glasnogovornik

Mr Alexandre Polack

Tel: +32 2 299 06 77

alexandre.polack@ec.europa.eu

Porezi, carine, statistika, revizija i borba protiv prevara

Komesar: **Algirdas Šemeta** (Litvanija)

Web stranica: http://ec.europa.eu/commission_2010-2014/semeta/

Kontakt:

Glasnogovornica

Emer Traynor

Tel.: +32 2 29 21 548

GSM: +32 498 98 38 71

emer.traynor@ec.europa.eu

Trgovina

Komesar: **Karel De Gucht** (Belgija)

Web stranica: http://ec.europa.eu/commission_2010-2014/degucht/

Kontakt:

Glasnogovornik

John Clancy

Tel.: +32-2 29 53 773

john.clancy@ec.europa.eu

i kontakti za medije

Poljoprivreda i ruralni razvoj

Komesar: **Dacian Cioloș** (Rumunija)

Web stranica: http://ec.europa.eu/commission_2010-2014/ciolos/

Kontakt:

Glasnogovornik

Roger Waite

Phone: +32 2 296 14 04

roger.waite@ec.europa.eu

Finansijski programi i budžet

Komesar: **Janusz Lewandowski** (Poljska)

Web stranica: http://ec.europa.eu/commission_2010-2014/lewandowski/

Kontakt:

Glasnogovornik

Patrizio Fiorilli

Tel.: +32 2 29 58132

Mob: +32 498 95 81 32

patrizio.fiorilli@ec.europa.eu

Istraživanje, inovacije i nauka

Komesarka: **Máire Geoghegan-Quinn** (Irska)

Web stranica: http://ec.europa.eu/commission_2010-2014/geoghegan-quinn/

Kontakt:

Glasnogovornik

Michael Jennings

Tel.: +32 2 29 63388

cab-geoghegan-quinn-contact@ec.europa.eu

Pomorstvo i ribarstvo

Komesarka: **Maria Damanaki** (Grčka)

Web stranica: http://ec.europa.eu/commission_2010-2014/damanaki/

Kontakt:

Glasnogovornik

Mr Oliver Drewes

Tel : +32 2 299 24 21

Mob.: +32 498 980 081

oliver.drewes@ec.europa.eu

Zdravstvo

Komesar: **Tonio Borg** (Malta)

Web stranica: http://ec.europa.eu/commission_2010-2014/borg/

Kontakt:

Glasnogovornik

Frederic Vincent

Tel.: +32 (0)2 29 87166

frederic.vincent@ec.europa.eu

Međunarodna saradnja, humanitarna pomoć i odgovor na krizu

Komesarka: **Kristalina Georgieva** (Bugarska)

Web stranica: http://ec.europa.eu/commission_2010-2014/georgieva/index_en.htm

Kontakt:

Glasnogovornik

David Sharrock

Tel.: +32 2 296 89 09

david.sharrock@ec.europa.eu

Regionalna politika

Komesar: **Johannes Hahn** (Austrija)

Web stranica: http://ec.europa.eu/commission_2010-2014/hahn/index_en.cfm

Kontakt:

Glasnogovornica

Shirin Wheeler

Phone +32 2 2966 5 65

shirin.wheeler@ec.europa.eu

Klimatske akcije

Komesarka: **Connie Hedegaard** (Danska)

Web stranica: http://ec.europa.eu/commission_2010-2014/hedegaard/

Kontakt:

Glasnogovornik

Isaac Valero Ladron

Tel: +32 2 29 64971

Mob: +32 498 96 49 71

isaac.valero-ladron@ec.europa.eu

Unutrašnji poslovi

Komesarka: **Cecilia Malmström** (Švedska)

Web stranica: http://ec.europa.eu/commission_2010-2014/malmstrom/

Kontakt:

Glasnogovornik

Michele Cercone

Tel. + 32 2 298 09 63

michele.cercone@ec.europa.eu

Potrošačka politika

Komesar: **Neven Mimica** (Hrvatska)

Web stranica: http://ec.europa.eu/commission_2010-2014/mimica/

Kontakt:

Glasnogovornik

David Hudson

Tel.: +32 2 29 68 335

david.hudson@ec.europa.eu

Terminološki rječnik

Četiri slobode/Four Freedoms:

Jedno od najvećih postignuća EU je stvaranje područja bez unutrašnjih granica u kojem se (1) ljudi, (2) roba, (3) usluge i (4) kapital mogu slobodno kretati. Ta četverostruka sloboda kretanja ponekad se naziva "četiri slobode".

Evropska građanska inicijativa/European Citizens' Initiative:

Evropska građanska inicijativa omogućava jednom milionu državljana iz minimalno sedam država članica EU da direktno zatraže od Evropske komisije da predloži za njih relevantnu zakonodavnu inicijativu u području nadležnosti EU. Svrha joj je omogućiti da građanske inicijative zaista predstavljaju javno mnjenje EU.

Evropska zajednica/European Community:

Trenutni naziv umjesto prvobitnog "Evropska ekonomска zajednica" (EEZ).

EEP/EEA:

Skraćenica koja označava Evropski ekonomski prostor (European Economic Area), koji čine Evropska unija i sve zemlje EFTA-e, osim Švicarske. Sporazum o EEA-u, koji je stupio na snagu 1. januara 1994., omogućuje da Island, Lihtenštajn i Norveška koriste pogodnosti zajedničkog tržišta, ali da pri tome nemaju sve povlastice i odgovornosti zemalja članica EU.

EEZ/EEC:

Skraćenica za Evropsku ekonomsku zajednicu – jednu od tri Evropske zajednice osnovane 1957. godine radi ekonomске integracije Europe. Prvenstveno je okupljala šest zemalja: Belgiju, Francusku, Njemačku, Italiju, Luksemburg i Holandiju. Kada je 1993. godine Ugovor iz Maastrichta stupio na snagu, EEZ je preimenovana u Evropsku zajednicu (EZ), koja čini osnovu današnje Evropske unije.

Eurobarometar/Eurobarometer:

Služba Evropske komisije osnovana 1973. godine, a zadaća joj je mjeriti i analizirati trendove javnog mnjenja u svim zemljama članicama i zemljama kandidatima. Evropskoj komisiji je važno znati šta javnost misli u postupku donošenja novog zakonodavstva, pri donošenju odluka i pri ocjenjivanju rada Komisije. Eurobarometar se služi anketama i praćenjem tzv. fokus-grupa. Istraživanja Eurobarometra objavljaju se svake godine u više od 100 izvještaja. Za više informacija http://ec.europa.eu/public_opinion/index_en.htm

Evropa 2020/Europe 2020:

“Evropa 2020: strategija za pametni, održivi i inkluzivni rast” je strateški dokument koji su države članice EU usvojile u proljeće 2010. godine. On izlaže viziju evropske socijalne tržišne ekonomije za 21. vijek. Pokazuje na koji bi način Evropa mogla izaći iz krize jača i kako bi se mogla pretvoriti u pametnu, održivu i inkluzivnu privredu koja omogućava visok nivo zaposlenosti, produktivnosti i socijalne kohezije.

Eurozona/Eurozone:

To je neslužbeni naziv za ono što se službeno zove “područje eura”. To se područje sastoji od država članica EU-a koje su usvojile euro kao svoju valutu. Zasad su to Austrija, Belgija, Kipar, Estonija, Finska, Francuska, Grčka, Italija, Irska, Luksemburg, Malta, Holandija, Njemačka, Portugal, Slovačka, Slovenija i Španija. Bugarska, Češka, Danska, Latvija, Litvanija, Mađarska, Poljska, Rumunija, Švedska i Velika Britanija članice su EU-a ali još ne koriste euro kao jedinstvenu evropsku valutu.

Evropske integracije/European Integration:

Pojam označava povezivanje evropskih zemalja i naroda. Unutar Evropske unije pojam označava da države udružuju resurse i zajednički donose mnoge odluke. Zajedničko odlučivanje odvija se interakcijom među institucijama EU (Parlamenta, Vijeća, Komisije itd.).

Harmonizacija (Usklađivanje)/Harmonization:

Usklađivanje podrazumijeva obavezu država članica da u nacionalnom zakonodavstvu propisu slične obaveze za svoje građane kao i da u svim zemljama članicama bude propisana minimalna obaveza u svakom području u kojem EU ima zakonodavne ovlasti. Usklađivanje može značiti i koordinaciju nacionalnih tehničkih pravila kako bi se proizvodi i usluge mogli slobodno prodavati na evropskom tržištu.

Kopenhaški kriteriji/Copenhagen Criteria:

Na sastanku Kopenhagenu u junu 1993. godine, vođe EU postavili su tri kriterija koje svaka zemlja kandidat mora ispuniti želi li postati članica EU. Prvo, mora imati stabilne institucije koje garantuju demokratiju, vladavinu prava, poštovanje ljudskih prava i prava manjina. Drugo, mora imati funkcionalnu tržišnu privrednu. Treće, mora usvojiti pravnu stečevinu i podupirati različite ciljeve Evropske unije. Osim toga, mora imati javnu upravu sposobnu za primjenu zakona EU i upravljanje njima u praksi. EU zadržava pravo da odluči da li je zemlja kandidat ispunila te kriterije i kada će je prihvati kao novu državu članicu.

Kriteriji iz Maastrichta/Maastricht Criteria

Ugovor iz Maastrichta postavlja pet kriterija kojih se evropske zemlje moraju pridržavati žele li uvesti euro, jedinstvenu valutu Evropske unije. To su:

- Inflacija ne smije za više od 1,5% prelaziti prosječnu stopu inflacije u tri države članice s najnižom inflacijom u prethodnoj godini;
- Nacionalni budžetski deficit mora biti na ili ispod 3% bruto nacionalnog proizvoda (BNP);
- Nacionalni javni dug ne smije prelaziti 60% bruto domaćeg proizvoda. Međutim, i zemlja koja ima veći dug može usvojiti euro ako joj je nivo duga u stalnom padu;
- Dugoročne kamatne stope ne smiju biti veće od 2% iznad stope u tri države članice EU s najnižom inflacijom u prethodnoj godini;
- Nacionalna valuta mora ući u ERM2 (kursni mehanizam) dvije godine prije uvođenja eura.

Lisabonski ugovor/Lisbon Treaty:

Lisabonski ugovor stupio je na snagu 1. decembra 2009. godine. Uniji je osigurao moderne institucije i optimizovane radne metode pomoću kojih će se, efikasno i djelotvorno, suočiti sa današnjim izazovima u današnjem svijetu. Evropljani očekuju od EU da se uhvati u koštac s pitanjima kao što su globalizacija, klimatske i demografske promjene, sigurnost i energija. Lisabonski ugovor jača demokratiju u Evropskoj uniji i njenu sposobnost da promoviše interes svojih građana na svakodnevnoj osnovi. On Uniji osigurava pravni okvir i alate potrebne za rješavanje budućih izazova i zadovoljavanje zahtjeva građana.

Lisabonska strategija/Lisbon Strategy:

Kako bi efikasno parirala globalnim ekonomskim igračima, EU treba moderni i efikasnu privredu. Zbog toga su na sastanku Evropskoga vijeća održanom u Lisabonu u marta 2000. čelnici EU postavili cilj da EU do 2010. postane najdinamičnija i najkonkurentnija privreda svijeta temeljena na znanju. "Lisabonska strategija" obuhvata područja poput istraživanja, obrazovanja, pristupa internetu i online poslovanja.

Madridski kriterij/Madrid Criteria:

Kriteriji za članstvo zahtijevaju i da zemlja kandidat stvori uslove za integraciju prilagođavanjem svojih administrativnih struktura, kako je to naglašeno na sastanku Evropskog vijeća u Madridu 1995. godine. Iako je važno da se zakoni Evropske zajednice transponuju u nacionalno zakonodavstvo, još je važnije da se zakoni djelotvorno provode uz pomoć odgovarajućih administrativnih i pravosudnih struktura. To je preduslov za međusobno povjerenje koje nalaže članstvo u Evropskoj uniji.

Pravna stečevina/Acquis Communautaire:

To je francuski pojam koji, u osnovi, znači "EU takva kakva jest", drugim riječima - prava i obaveze koje dijele sve zemlje EU. Stečevina obuhvata sve Unijine ugovore i zakone, deklaracije i rezolucije, međunarodne ugovore vezane uz poslove EU i presude koje je donio Sud pravde. Uključuje i zajedničko djelovanje vlada država članica EU na području "pravosuđa i unutrašnjih poslova" te zajedničke vanjske i sigurnosne politike. Prema tome, "prihvatanje pravne stečevine" znači uzimanje Evropske unije onakve kakva jest. Zemlje kandidati moraju prihvati pravnu stečevinu prije nego se pridruže EU, a zakone EU moraju inkorporirati u svoja nacionalna zakonodavstva.

Pododbor/Sub-committee:

Uz Prelazni odbor, Pododbori predstavljaju ključna tijela za komunikaciju i pregovore između institucija BiH i EU u skladu sa Sporazumom o stabilizaciji i pridruživanju (SSP). Pododbori su podijeljeni prema oblastima za: trgovinu, industriju, carine i oporezivanje; poljoprivredu i ribarstvo; unutrašnje tržište i konkurenčiju; ekonomsku i finansijsku pitanja i statistiku; inovacije, informacijsko društvo, socijalnu politiku i zdravstvo; prevoz, energetiku, zaštitu životne okoline i regionalni razvoj.

Prelazni odbor/Interim Committee:

Prelazni odbor je jedno od ključnih tijela ustanovljenih za komunikaciju i pregovore između institucija BiH i EU u skladu sa Sporazumom o stabilizaciji i pridruživanju (SSP).

Proširenje/Enlargement:

Porijeklo EU vodi od Evropske zajednice za ugalj i čelik i Evropske ekonomske zajednice, formirane od strane šest zemalja 1950-ih godina. EU danas okuplja 28 članica. Povećanje broja država članica naziva se proširenje, a odvijalo se u nekoliko navrata:

- 1950. Belgija, Francuska, Njemačka, Italija, Luksemburg, Holandija
- 1973. Danska, Irska, Velika Britanija
- 1981. Grčka
- 1986. Portugal, Španija
- 1995. Austrija, Finska, Švedska
- 2004. Kipar, Češka, Estonija, Latvija, Litva, Mađarska, Malta, Poljska, Slovačka i Slovenija
- 2007. Bugarska i Rumunija
- 2013. Hrvatska

Sporazum o stabilizaciji i pridruživanju/Stabilisation and Association Agreement:

Sporazum o stabilizaciji i pridruživanju (SSP) je instrument kojim se obezbjeđuju formalni mehanizmi i usaglašena mjerila koje EU omogućavaju da zajedno sa BiH radi na njenom približavanju standardima Evropske unije. Od potpisivanja SSP-a, BiH institucije su obavezne osigurati da se postojeći i budući zakoni postepeno uskladjuju sa pravnom stečevinom EU (acquis). Jednako tome, BiH institucije su obavezne osigurati i da se postojeći i budući zakonski propisi ispravno primjenjuju i poštuju. Prema odredbama SSP-a, Vijeće

za stabilizaciju i pridruživanje nadzire provedbu Sporazuma i daje preporuke o sljedećim koracima u Procesu stabilizacije i pridruživanja (PSP). Osnovni elementi SSP-a su:

- promovisanje slobode kretanja roba;
- stvaranje efikasnih institucija;
- razvoj tržišne ekonomije;
- smanjenje kriminala i korupcije;
- promovisanje reforme visokog obrazovanja;
- razvijanje demokratije, ljudskih prava, i nezavisnih medija; i
- poboljšanje transportne infrastrukture u regionu.

Mehanizmi SSP-a prioritet daju reformama i oblikuju ih u skladu sa EU praksom, oni počinju iznalaženje rješenja za postojeće probleme i nadziru njihovu realizaciju. Potpuno i efikasno sprovođenje SSP-a je preduslov da bi EU napravila bilo kakvu dalju procjenu o perspektivi zemlje za članstvo.

Strukturisani dijalog o pravosuđu/Structured Dialogue on Justice:

Strukturisani dijalog o pravosuđu između EU i BiH je novo-uspostavljeni mehanizam koji je razvila Evropska komisija. Pokrenut je u cilju da se podrži reforma pravosudnog sistema u zemlji i približi je EU. Ova platforma osigurava kontekst za diskusiju o svim reformama koje su potrebne kako bi se BiH omogućilo napredovanje u usklađivanju svog pravosudnog sistema sa pravnom stečevinom Evropske unije i relevantnim standardima. Cilj ovog mehanizma je razvoj i konsolidacija samostalnog, vjerodostojnjog, efikasnog, djelotvornog, nepristrasnog i odgovornog pravosuđa. Dijalog je bilateralna vježba između Evropske unije i Bosne i Hercegovine. Plenarne sjednice Dijaloga su otvorene za učešće relevantnih predstavnika vlasti i stručnjaka. Više informacija na:

<http://europa.ba/Download.aspx?id=736&lang=BS>

Supsidijarnost/Subsidiarity:

“Načelo supsidijarnosti” osigurava da se odluke donose što je moguće bliže građanima, a da se istovremeno utvrđuje da li je ta (odлуka) akcija na nivou Unije opravdana u odnosu na mogućnosti dostupne na nacionalnom, regionalnom ili lokalnom nivou. Drugim riječima, Unija neće poduzimati ništa (osim u područjima koja su njezina isključiva nadležnost) ako je istu aktivnost moguće provesti efikasnije na nacionalnom, regionalnom ili lokalnom nivou.

Ugovor o pristupanju/Accession Treaty:

Ugovor o pristupanju potpisuje se po završetku pristupnih pregovora. No, do pristupanja tada ne dolazi automatski, jer Ugovor trebaju ratificirati države članice i zemlja kandidat. Ugovor stupa na snagu nakon ratifikacije, na prethodno dogovoren datum. Ugovor izlaže uslove i aranžmane pristupanja, uključujući prava i obaveze nove države članice te prilagođavanje institucijama EU.

Vodeće inicijative/Flagship Initiatives:

U strategiji Evropa 2020., usvojenoj u proljeće 2010. godine, Evropska unija je iznijela sedam glavnih inicijativa:

1. **“Unija inovacija”** s ciljem unaprjeđenja okvirnih uslova i dostupnosti finansiranja za istraživanja i inovacije kako bi se osigurala mogućnost transformacije inovativnih ideja u proizvode i usluge koje stvaraju rast i radna mjesta.
2. **“Mladi u pokretu”** s ciljem povećanja efekta obrazovnih sistema i olakšanja ulaska mlađih na tržište rada.
3. **“Digitalna agenda”** s ciljem bržeg širenja brzog interneta te korištenja prednosti jedinstvenog digitalnog tržišta za domaćinstva i kompanije.
4. **“Djelotvorni resursi”** s ciljem razdvajanja ekonomskog rasta od korištenja resursa, podrške prelazu na privredu koja koristi male nivoje ugljika, povećanja korištenja obnovljivih izvora energije, modernizacije saobraćajnog sektora i promicanja energetske efikasnosti.
5. **“Industrijska politika za globalizacijsko doba”** s ciljem unaprjeđenja poslovnog okruženja, prvenstveno za male i srednje preduzetnike te razvoja snažne i održive globalno konkurentne industrijske osnove.
6. **“Program za nove vještine i radna mjesta”** s ciljem modernizacije tržišta rada te osnaživanja ljudi razvojem njihovih vještina tokom cijelog života s ciljem povećanog učešća radne snage te boljeg uskladjivanja ponude i potražnje, uključujući i kroz mobilnost radne snage.
7. **“Evropska platforma protiv siromaštva”** s ciljem jačanja društvene i teritorijalne povezanosti na način da svi imaju koristi od prednosti rasta i radnih mesta te da se ljudima koji pate od siromaštva i socijalne isključenosti omogući dostojanstven život i aktivno učešće u društvu.

Zemlja kandidat/Candidate Country:

Odnosi se na zemlju koja je zatražila pristupanje u Evropsku uniju i čiji je zahtjev službeno prihvaćen. Trenutno postoji pet zemalja kandidata: Turska, BiH, Jugoslavenska Republika Makedonija, Crna Gora, Srbija i Island. Prije nego što se pridruži EU, zemlja kandidat mora zadovoljiti kopenhaške kriterije za članstvo, kao i madridske kriterije.

Zemlja pristupnica/Acceding Country:

To je zemlja kandidat koja je zadovoljila kopenhaške kriterije, koja je dovršila pregovore i koja je potpisala Ugovor o pristupanju Evropskoj uniji.

Za više informacija

Delegacija Evropske unije u Bosni i Hercegovini i Specijalni predstavnik
Evropske unije u Bosni i Hercegovini
Skenderija 3a, 71000 Sarajevo, Bosna i Hercegovina

 (mediji): 00387 33 560 820 ili 00387 33 254 773

 (opšti): 00387 33 254 700

 00387 33 666 037

 (mediji): delegation-bih-interviews@eeas.europa.eu

 (opšti): delegation-bih@eeas.europa.eu

 www.europa.ba

 facebook.com/europaba

 twitter.com/eubih

 youtube.com/eubih

